

SUOMEN SIKAYRITTÄJIEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2016

JÄSENISTÖ, HALLINTO JA TOIMIHENKILÖT

Suomen Sikayrittäjien jäsenmäärä (31.12.2016) oli yhteensä 310. Jäsenmäärä pysyi ennallaan edelliseen vuoteen verrattuna. Eronneiden (tuotannon lopettaneiden) tilalle tuli uusia jäseniä. Jäsenistön tuotanto on lähes 80 prosenttia koko Suomen sikatalouden tuotantomäärästä. Sikayrittäjien lisäksi jäsenenä on sika-alalla toimivia henkilöitä ja yhteisöjä.

Sääntömääräinen vuosikokous pidettiin (23.3.2016) Seinäjoella, jossa yhdistyksen puheenjohtajaksi valittiin uudelleen Martin Ylikännö. Johtokuntaan kuuluivat vuonna 2016 puheenjohtajan lisäksi Jari Lahtinen (varapuheenjohtaja, vuosikokoukseen saakka), Timo Heikkilä (varapuheenjohtaja, vuosikokouksesta alkaen), Johan Backlund, Ari Hakkarainen, Marko Iso-Tuisku (vuosikokoukseen saakka), Juho Jääskeläinen, Vesa Kurikka-Oja, Johanna Laurila, Tiina Puska (vuosikokouksesta alkaen), Rita Wegelius, Arto Ylilampi ja Harri Äijö. Johtokunta piti 4 virallista kokousta ja lisäksi osallistui aktiivisesti puhelimen ja sähköpostin välityksellä keskusteluun ajankohtaisista asioista, lausuntojen ja kannanottojen yms. valmisteluun.

Yhdistyksen toiminnanjohtajana toimi Ari Berg, jonka vastuulla oli yhdistyksen asioiden lisäksi projektien suunnittelu ja johtaminen sekä projektiyhteistyö muiden tahojen kanssa. Vuonna 2016 käynnistyi kaksi yhdistyksen hallinnoimaa omaa hanketta; Afrikkalainen sikarutto (ASF) -vakava uhka Suomen sianlihantuotannolle ja Lähilihaa sikatiloilta. Yhdistyksen kirjanpidosta vastasi Tilitoimisto Päivi Yli-Mattila Huittisista ja tilintarkastajana HTM Eeva-Maija Ylikoski Kankaanpäästä.

Vuosi 2016 oli Suomen Sikayrittäjien 11. toimintavuosi.

TAVOITTEET JA TOIMINTA

Vuoden 2016 toiminta perustui vuosikokouksessa hyväksytyyn sääntöjen mukaiseen toimintasuunnitelmaan. Yhdistyksen tarkoituksena on toimia sika-alan yleisten edellytysten edistämiseksi ja kehittämiseksi, sekä olla tällä alalla toimivien henkilöiden ja yhteisöjen yhdistävänä verkostona. Toiminnan päätavoitteena oli kannattavan sikayrittäjyyden toimintaedellytysten turvaaminen Suomessa. Yhdistyksen tarkoituksen ja päätavoitteen saavuttamiseksi keskityttiin seuraaviin toimenpiteisiin:

1. Vaikutettiin aktiivisesti sikataloutta koskevaan päätöksentekoon mm. seuraavasti:
 - Sikayrittäjien edustajat tapasivat edellisen vuoden tapaan ministeri Kimmo Tiilikaisen. Tapaamisessa vedottiin kotimaisen sianlihantuotannon toimintaedellytysten turvaamiseen ja keskusteltiin afrikkalaisen sikaruton leviämisriskistä Suomeen sekä siihen liittyvistä varotoimenpiteistä. Vaikeassa taloudellisessa tilanteessa olevalle sika-alalle toivottiin pidempiä siirtymäaikoja uusien määräysten täytäntöönpanossa mm. karsinatilavaatimusten osalta 10 vuoden lisäaika. Lisäksi toivottiin ministerin vaikuttavan myönteisesti sianlihanviennin edistämiseen ja Kiinan viennin käynnistymiseen.
 - Tavattiin eduskunnan maa- ja metsätalousvalokunnan puheenjohtaja Jari Leppä ja valiokuntavastaavia. Tapaamisissa keskusteltiin olemassa olevien sekä vireillä olevien lakien ja asetusten vaikutuksesta suomalaisen sianlihantuotannon kilpailukykyyn. Kansallisesti vaaditut tiukemmat määräykset pitäisi ottaa huomioon julkisissa hankinnoissa siten, että kilpailutuksessa pitäisi vaatia Suomen lainsäädännön edellyttämää tasoa.
 - Tiivistettiin yhteistyötä Maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Tavattiin kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio afrikkalaisen sikaruton ja eläinsuojelulain valmistelun tiimoilta. Osallistuttiin ministeriön järjestämiin tilaisuuksiin.

- vedottiin lihataloihin että tiloilla ja sika-alalla tehty mittava hyvinvointi- ja laatutyö pitäisi pystyä hyödyntämään kotimaisen sianlihan markkina-arvon nostamisessa. Keskusteltiin sopimustuotannon kehittamisestä.
- keskusteltiin tiiviisti eri viranomaisten; maa- ja metsätalousministeriön, Mavin, Eviran, AVI:en ja ELY:jen kanssa sikatalouteen liittyvistä asioista. Osallistuttiin alaan liittyvien lakien valmistelutyöhön ja annettiin lausuntoja. Lisäksi osallistuttiin valmiusharjoituksiin ja eri tilaisuuksiin.
- Sikayrittäjien, alan toimijoiden ja eri viranomaistahojen hyvä yhteistyö sai kansainvälistä tunnustusta. Komission FVO:n lopullisen arvionnin mukaan sikojen hyvinvointiin liittyvät asiat on hoidettu hyvin Suomessa. Järjestettiin tilavierailuja kansainvälisille ryhmille, jossa esiteltiin suomalaista tuotantoa ja erityisesti pitkähäntäisiä sikoja.

2. Tiivistettiin yhteistyötä sidosryhmien kanssa mm.

- lihatalojen kanssa keskusteltiin alan yhteisistä haasteista ja kannattavuuden parantamiskeinoista. Lihatalojen johdon tapaamisissa korostettiin mm. sopimustuotannon molemminpuolisesta pitkäjänteisestä sitovuudesta. Osallistuttiin eri lihatalojen tilaisuuksiin.
- ETT/Sikavan kanssa tiivistettiin yhteistyötä hankevalmistelussa ja tautiriskien tiedonvälityksessä. Afrikkalaisen sikaruton riskeistä järjestettiin tilaisuuksia metsästäjille ja tuottajille.
- lisättiin yhteistyötä oppilaitosten kanssa sika-alan opiskelun edistämiseksi pitämällä luentoja opiskelijoille sekä järjestämällä harjoittelupaikkoja.
- edistettiin eläinlääkäriopiskelijoiden sikalaharjoittelupaikkojen saamista ja eläinlääkäriopiskelijat olivat asiantuntijoina Sikayrittäjien osastolla ELMA-messuilla.

- osallistuttiin keskeisten yhteistyötahojen kokouksiin ja tilaisuuksiin mm. Tuotantoeläinten hyvinvointi ry (TEH) kokoukset, Eläinten Terveys ry (ETT) Sikava ETU-asiantuntijakokoukset, Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintoviraston (AVI) lupa- ja valvontafoorumit, Sikastrategiakokoukset ja eri hankkeiden ohjausryhmien kokoukset.
3. Toimittiin alan asiantuntijoina mm. seuraavissa toimielimissä ja projekteissa:
- ETU sikava-asiantuntijaryhmä, Eläinsuojelulain muutostarpeiden työryhmä, Sikasektorin kriisiryhmä, MMM:n hyvinvointitukiryhmä, Länsi- ja Sisä-Suomen Aluehallintoviraston tilavalvonta- ja lupafoorumi, Ministeriön sikatilojen valvonnan seurantaryhmä, Luken sikatilojen taloushanke, MMM:n kansallinen MRSA:n seurantaryhmä ja Eviran sikojen hyvinvointi toimenpideohjelman työryhmät, MMM:n villisikatyöryhmä, MMM:n ASF-seurantaryhmä, Yliopiston ryhmäporsituksen PIPO-hanke ohjausryhmä, Yliopiston Hännänpurentatutkimushanke ohjausryhmä, Eviran mikrobilääkeresistenssin hallinta ja ehkäisy, LÄKÄ-hanke ohjausryhmä, Luken Sika- ja siipikarjatalous riskienhallintahanke ohjausryhmä, MMM:n Tyrä-hanke ohjausryhmä, Eviran FVO:n arvioinnin asiantuntijaryhmä, PohjaBotten16 valmiusharjoituksen alkutuotannon teemaryhmä, Vaasan Yliopiston (Levon instituutti) Lihatilantalous ja johtaminen ohjausryhmä, Sikastrategiaryhmä.
4. Järjestettiin ja/tai osallistuttiin mm. seuraaviin tilaisuuksiin:
- Sarka-messut ja sikaseminaari (Seinäjoki) 29.-30.1.
 - Okra maatalousnäyttely ja sikaosasto (Oripää) 6.-9.7.
 - Suomi Areena (Pori) 11.7. ja 13.7.
 - Ruokaseminaarit (Helsinki) 27.4. ja 9.9.
 - Evira 10-vuotta juhla (Helsinki) 22.9.

- Eviran sikaseminaari (Loimaa) 27.9.
- ASF-seminaari (Helsinki, Säätytalo) 18.10.
- Tuotantoeläinten hyvinvointiyhdistyksen vuosikokous (Helsinki) 31.10.
- Elma-messut (Helsinki) 11.-13.11.
- BAT-seminaari (Huittinen) 21.11.

5. Hyödynnettiin hankerahoitusmahdollisuuksia tehokkaasti:

- Keväällä 2016 aloitettiin Suomen Sikayrittäjien hallinnoima Afrikkalainen sikarutto (ASF) -vakava uhka Suomen Sianlihantuotannolle - tiedonvälityshanke. Pää tavoitteena on parantaa tautiriskien hallintaa sikatiloilla, jonka ansiosta pyritään suomalaisen sianlihantuotanto kansainvälisesti kilpailukykyisenä ja estämään afrikkalaisen sikaruton (ASF) leviäminen Suomen sianlihantuotantoketjuun. Hankealueena Etelä-Pohjanmaan, Satakunnan, Pirkanmaan, Pohjois-Pohjanmaan, Uudenmaan ja Kaakkois-Suomen Ely-keskusten alueet. Hankkeesta informoitiin Okra-maatalousnäyttelyssä ja ensimmäinen ASF-seminaarikiertue startattiin arvovaltaisesti yhdessä ministeriön kanssa Säätytalolla. Ensimmäiseen seminaarikiertueeseen osallistui noin 500 henkilöä eri puolilla Suomea. Hankkeen toimenpiteiden toteutuksessa tärkeimpänä yhteistyökumppanina toimii Eläinten terveys ry (ETT ry). Useamman alueen yhteisen hankkeen rahoittajatahona toimii Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus.
- Keväällä 2016 käynnistettiin Suomen Sikayrittäjien hallinnoima Lähilihaa sikatiloilta -yhteistyöhanke. Tässä hankkeessa pyritään löytämään uusia yhteistyömuotoja Kaakkois-Suomen vähentyvällä sika-alalla, jotta alueen sianlihantuotanto turvattaisiin jatkossa. Hankkeessa tehdään taloudellisia ja toiminnallisia selvityksiä sekä järjestetään opinto- ja tutustumismatkoja. Hankkeen myötävaikutuksella tutustumismatkat järjestettiin Venäjälle

Pietariin ja Etelä-Ruotsiin. Tätä yrityksille kohdistettua täsmähanketta rahoittaa Kaakkois-Suomen ELY-keskus.

- Osallistuttiin yhteistyökumppaneiden hanketoimintaan ja uusien hankkeiden suunnitteluun. Olemme partnerina ja ohjausryhmän jäsenenä monessa sika-alan tutkimus- ja kehittämishankkeessa.

6. Annettiin ja saatiin tunnustusta:

- Vuoden Sikateko-palkinto julkaistiin Okra-maatalousnäyttelyssä Oripäässä. Sikayrittäjien antaman huomionosoituksen sai Kesko ansiokkaasta toiminnasta. Kesko on edistänyt näkyvästi kotimaisen ruoan arvostusta. Tästä esimerkkeinä mm. joulukinkkukampanja, lähiruokatreffit, tuottajalle kiitos -kampanja ja työtä Suomeen -markkinointitapa.
- Suomen Sikayrittäjät sai Niemi-säätiön tunnustuspalkinnon tunnustuksena hyvin tehdystä työstä suomalaisten sikayrittäjien toimintaedellytysten turvaamisessa ja kannustukseksi jatkaa jatkaa samalla tiellä.

7. Tehostettiin tiedottamista:

- Vastattiin nopeasti tiedotusvälineiden esittämiin haastattelupyyntöihin ja esitettyihin kysymyksiin.
- Tehtiin juttuja lehtiin ja tiedotettiin ajankohtaisista asioista mahdollisimman laajasti.
- Kehitettiin kotisivuja palvelemaan entistä paremmin sisäistä ja ulkoista tiedottamista.
- Tiivistettiin yhteistyötä eri tiedotusvälineiden ja tahojen kanssa.
- Järjestettiin entistä enemmän tiedotustilaisuuksia ja haastatteluja käytännön olosuhteissa sikatiloilla.

TALOUS

Suomen Sikayrittäjien toiminnan ja tehtävien huomattava lisääntyminen aiheuttaa haasteita yhdistyksen talouden hoidolle. Vuoden 2016 lopullinen tilinpäätös on 18.560,83 euroa ylijäämäinen. Kulujen karsinnasta, jäsenmaksutulojen hyvästä toteutumisesta, hanketoiminnan käynnistymisestä ja Niemi-säätiön tunnustuksesta johtuen tulos oli budjetoitua parempi. Taseen loppusumma on 32.670,63 euroa, omaa pääomaa yhteensä 30.472,43 euroa. Yhdistyksen talous on vakaalla pohjalla.

JOHTOKUNTA